

Kristoffer Høy Sidenius' dimissionstale

Taler

Kristoffer Høy Sidenius
Rektor på Gribbskov
Gymnasium

Kære studenter,

Allerførst vil jeg ønske jer et kæmpestort tillykke! Studenterne i Nordatlantisk Gymnasieklasse dimitterede allerede i tirsdags i Sisimiut også et rigtig stort tillykke til dem.

I har nu gennemført gymnasiet og skal videre ud i livet. I dag er en dag, hvor humøret er højt, hvor I forhåbentlig føler jer let på tå og har mod på alt det, der venter jer. Denne boblende følelse er god at huske. Den kan nemlig genbruges, og den er helt igennem bæredygtig og klimavenlig. Så når I, en dag i november, går og synes, at Nordbrandt har ret i, at året har 16 måneder, fordi regnen er uendelig, blæsten er strid, havet er gået over sine bredder, og I ikke kom ind på drømmestudiet i første hug, så stå helt roligt der i novembervejret. Tænk tilbage på i dag og væk den boblende lethed og glæden til live. Det lyder måske lidt svært, men det er muligt, hvis I bruger jeres fantasi og øver jer på det.

I har her på gymnasiet øvet jer i mange forskellige fag hver dag, og hvad enten I har taget HF på to år, STX på tre år eller kun været her i 1.g, som studenterne i vores Nordatlantiske gymnasieklasse (NGK), så har I alle været med til at gøre Gribbskov Gymnasium til et helt særligt og dejligt sted at være.

I har kæmpet jer bravt igennem gymnasiets faglige stof. I har lært om litterære perioder og naturvidenskabelige landvindinger. Nogle har fordybet sig i molekyler og andre i morfologi; nogle har fået indsigt i politik og økonomi og andre har fået styr på matematikkens kringelkroge; nogle har lært alverdens dansetrin og andre har spillet al slags musik. Uanset hvilken studieretning eller fagpakke I har haft, så har jeres dygtige lærere klædt jer på til videre uddannelse og gjort jer almindannede med en undervisning, der til fulde har levet op til

vores værdier: Kritisk respekt og sjov seriøsitet.

I har været med til at holde mange af gymnasiets traditioner i hævd: Fodboldturneringen, hvor begejstringen var stor og kampene intense, skovturen med festlig udklædning og fanefedteriet, hvor I i år havde fornøjelsen af at blive hyldet flot af jeres underklasser. I har pyntet op til jul og danset igennem til festerne. I har også været med til at starte nye traditioner, som f.eks. den årlige skaktturnering. Men der er særligt én ting, som jeg altid vil huske jeres årgang for. Det, jeg vil huske jer for, er en særlig lyd (afspil bordtennislyd): Ja, lyden af bordtennis. Siden bordtennisbordet blev sat op, har den lyd og alle de grin, det har medført, været et hyggeligt lydtæppe for mig på kontoret. Det har i den grad været med til at få gymnasiet til at sprudle af liv. Af og til har jeg undret mig over, at der altid er blevet spillet bordtennis, selv når jeg troede, at alle klasser havde undervisning. Men måske har I bare ind imellem besluttet, at gruppearbejde godt klares i en god gang rundt om bordet.

Udenfor gymnasiets trygge mure har de år, I har gået i gymnasiet, været fyldt med historiske begivenheder, som ikke har været særlig opløftende. Krig fylder både i de dele af verden, som medierne dækker tæt, og desværre også mange andre steder, som nævnes som notitser eller helt går i glemmebogen. Klimaet er det heller ikke værd at skrive hjem om. Og så er der den kunstige intelligens, som enkelte måske har ladet sig friste af, når opgaver skulle skrives, men som I godt ved, ikke er løsningen på alt. Den kunstige intelligens er kommet for at blive. Det vigtige bliver at finde ud af, hvilke muligheder den giver os, og hvilke faldgruber den indeholder – det bliver et langt sejt træk, som I helt sikkert vil støde på i jeres fremtidige studie- og arbejdsliv, uanset hvilken uddannelse I fortsætter på, og hvilket arbejde I får.

Med krig, klimakrise, kunstig intelligens og meget andet er der således rigeligt at være bekymret for, men jeg håber, at I tager optimistiske briller på og ser muligheder i stedet for problemer. Både i forhold til de store udfordringer i verden, og i forhold de udfordringer, der kan opstå i de helt nære relationer. Jeg håber, at I bliver venlige kærlige mennesker, der begår fejl og bærer over med andres fejl. Mennesker med rummelige hjerter, der passer på hinanden, og ikke sådan nogle mennesker, der, som Annika fra 3.v synger i sin hitsang: ”Knuser hjerter uden at græde”. For som Annika synger, så er der ikke meget ved at være én, der er ”et telt helt uden pløkker, falder sammen, går i stykker”. Det er altid værd at passe på og rumme hinanden, også når det er svært. Hvis I starter med at

pas på de nære relationer, så er jeg sikker på, at jeres generation også vil bidrage med løsninger til alle de store udfordringer, verden byder på.

En vigtig egenskab, der er god at have, for at kunne finde løsninger, er evnen til at lytte. Vigtigheden af det er fornemt beskrevet af Solvej Balle i andet bind af romanen Om udregning af rumfang, hvor fortælleren, Tara Selter på et tidspunkt siger til sin mor:

Jeg sagde, at jeg var sikker på, at man med omhyggelig lytten kunne løse ethvert problem, der måtte opstå. Hvis man virkelig hørte efter. Livets store spørgsmål. Det hele. Og hvis man ikke kunne finde det i menneskers samtaler, kunne man forsøge sig med fuglesang. Eller lyden af blæst. Noget ville man altid finde frem til (s.54).

Fortælleren Tara Selter er fanget i en 18. novemberdag, der bliver ved med at gentage sig. Derfor bliver hun ekstra opmærksom på alle detaljer og skærper sine sanser og lytter altså efter for at finde løsninger, men selvom hun ikke ender med at løse alt ved at lytte, så tror jeg, det godt kan betale sig at øve sig i at lytte til hinanden og til verdens lyde.

At lytte kræver opmærksomhed. I dag er vores opmærksomhed udfordret, fordi alle vores skærme giver os mulighed for hele tiden at blive underholdt uden pauser. Netop derfor har jeg valgt, at det særlige ord, som jeres årgang skal have med videre, er det enkle men betydningsfulde ord ”pause”. Det er et ord, der smager godt. Pause. Det er også et ord, som jeg ofte har hørt blive sagt her på gymnasiet. For hvor tit har jeg ikke været på besøg i undervisningen og hørt eleverne spørge, ”Hvornår er der pause?”. Nogle gange er læreren kommet jer i forkøbet og har sagt: ”Nu er der pause!”. Og så har I sænket skuldrene, trukket vejret lidt lettere og nydt de 5, 10, 15 eller 30 minutters pause.

Vi kan alle sammen trænge til en pause. Vi kan tage pauser. Vi kan give pauser til andre. Og det er vigtigt at holde pauser. En pause kan vare et øjeblik, timer, dage, uger, måneder. Ofte taler man om sabbatår som en pause – og dem må I naturligvis gerne snuppe et par stykker af.

I har nydt frokostpauserne. Lærerne holder meget af kaffepauserne. I har lært om pausekommaet. I har praktiseret kunstpauser i samtaler. I har set mig træde vande som pauseklovn på morgensamlinger. At pauser er betydningsfulde, kender I også fra sproget. Det er ofte i pausen, at betydningen gemmer sig.

Skuespillere arbejder bevidst med pauserne i sproget, og timing af pauser er en nødvendighed, hvis man skal fortælle en joke.

Pausen er et afbræk, et ophold i tiden, men for mig er det mere end det. Jeg anser pausen for at være et mulighedsrum. Et kreativt rum, hvor vi giver slip på alt det, vi skal ”nå”. Ofte er det i pausen, at de virkelig gode ideer opstår. Det er i pausen, at vi husker, det vi havde glemt. I kender det godt. Hvis I holder op med at tænke over, hvor I lagde jeres nøgler, så vil I komme i tanke om det. Vores hjerner arbejder videre i baggrunden i pausen – let og utvungent.

Vi skal give os selv lov til at holde pauser. Altså helt give slip. I mine øjne er det ikke frugtbart at fylde alle pauser ud med oplevelser på skærmen. Det kan naturligvis godt føles som en pause at scrolle på Insta eller Tik Tok i timevis eller at prøve at gennemføre Netflix. Men det er ikke rigtige pauser. Det er til gengæld altid godt at holde aktive pauser fra arbejdet eller studierne og dyrke en hobby, hvad enten det er kortspil, keramik eller klatring, eller måske læse den fine bogserie Tænkepauser. Men jeg vil nu særligt anbefale jer at holde de pauser, hvor I ikke laver noget. I kan gå en tur. Ligge helt stille på sofaen – måske med lidt musik, eller ligefrem stirre ind i den tomme væg. I skal ikke være bange for ikke at lave noget – I går ikke glip af noget. Men I kan gå glip af meget, hvis I glemmer at holde pauser.

Jeg er sikker på, at hvis I holder pauser og lytter efter, så vil I finde løsninger på de udfordringer, som I uvægerligt vil møde på jeres vej, uanset om I nu vil gå direkte videre på et studie, tage ud i verden med rygsæk eller arbejde lidt i det lokale supermarked. Uanset hvad I gør, så skynd jer ikke, hold pauser og tag det lidt med ro.

Det med at tage det med ro er også en kvalitet, som Poul Nesgaard, der gæstede skolen på vores strategidag i januar, har fremhævet som vigtigt. Poul Nesgaard lavede sammen med jazzmusikeren Elith Nykjær Jørgensen, bedre kendt som Nulle, en legendarisk julekalender og en hel masse børne-tv, som I ikke har set, men som jeg er vokset op med. Da Nulle gik bort i efteråret 2023, så sagde Poul Nesgaard følgende:

Nulle tog den altid med ro, og fantasien fik lov til at udfolde sig uforstyrret. Han kunne gå ned i tempo, og man tænkte, det aldrig blev færdig til tiden. Men det gjorde det altid. Han brugte ikke tiden på at hoppe og springe den forkerte

vej. Han havde en dyb erkendelse af, hvordan man bruger tiden rigtigt. For hvad hjælper det at være hurtig, hvis man løber den forkerte vej[1]

Det er en god pointe: at det ikke handler om at gøre ting hurtigt, men om at gøre dem roligt og rigtigt. Poul Nesgaard tilføjer så, at ”en af de væsentligste ting, han stadig vil tage med sig fra Nulle, er omkvædet fra en sang fra 'Bamse på planeten Joakim'. Den lyder: "Jeg har lynende travlt. Men jeg tager den med ro. Fantasi, fantasi, fantasien er god".

Jeg håber, at I, når I nu går ud i livet, vil huske at lytte efter andre og jer selv, lytte til blæsten og havet, og huske at holde pauser undervejs og ikke mindst altid bruge jeres fantasi. Og med de ord dimitterer jeg jer hermed som studenter fra Gribskov Gymnasium 2024.

[1] <https://www.dr.dk/nyheder/kultur/poul-nesgaard-siger-farvel-til-nulle-verden-ville-vaere-et-smukkere-sted-hvis-alle>.

Tags

Translokations-/dimissionstale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/kristoffer-hoy-sidenius-dimissionstale>